

Nismo zadovoljni z uspehom prvih treh mesecev

Uspeh dela v tovarni ni odvisen od dela enega ali dveh ljudi. Uspeh se lahko odraža le v delu celotnega kolektiva. Če kolektiv s svojim delavskim svetom in upravnim odborom dobro pozna situacijo v podjetju, lahko neprestanoboljšuje delo na vseh področjih gospodarjenja. Vedeti pa moramo, da uspeh ni odvisen samo od truda, ki ga vsak posameznik vloži s svojimi rokami v delo, temveč v še večji meri od drugih stvari, ki odločilno vplivajo na to, ali podjetje rentabilno dela, ali pa morda z izgubo.

V prvih treh mesecih naše delo ni bilo tako dobro kot bi moralo biti. Slabega uspeha pa ni kriva nizka storilnost naših delavcev, temveč drugi vzroki, ki jih bomo morali odstraniti. Ko bomo te nedostatke odstranili, bo prirodnost naših ljudi imela lepši uspeh, verjetno mnogo večji kot ga pričakujemo.

Kljub temu, da so bili na zadnjem zasedanju delavskega sveta nekateri mnenja, da naši delavci ne bodo čitali, niti se zanimali, če jim pišemo v naš časopis bolj »strokovno« ter podrobnosti, koliko smo v prvih treh mesecih napravili, koliko so nas izdelki stali in koliko smo pri teh izdelkih zaslužili. Menimo, da bo vsaj polovico naših delavcev ta članek prečitalo, in če jih bo polovico, bomo imeli že lep uspeh. Uspeh bo v tem, ker bodo počasi le spoznali, da je resnica, da kolektiv kot celota sam sebi kroji svojo usodo, da bodo spoznali, da je res, da vodstvo podjetja sicer veliko vpliva na uspeh podjetja, da pa brez dobrega in zavednega kolektiva ne more doseči ničesar. Spoznali bodo, morda zaenkrat samo nekateri, da je le kolektiv tisti, ki preko delavskega sveta lahko tako močno odloča o gospodarstvu v podjetju, da je podjetje lahko dobro uspevajoče in rentabilno le, če je delavski svet dober. Precej jih je pri nas, ki že vedo, da plače niso odvisne samo od direktorja, temveč v prvi vrsti od kolektiva samega.

Mi bomo dosegli izboljšanje na ta način, da bomo v naši tovarni o gospodarstvu čim več govorili, da bomo vsakega delavca na ta ali oni način prepričali, da je on dejanski gospodar podjetja in da mora delati tako, kot bi bil samostojen

gospodar. Le če bo vsak o tem prepričan, bo tudi vedel, da ni važno samo dobro delo z rokami, temveč da je važnejše dobro delo z glavo. Če bo to vedel, ne bo pustil, da bi se s slabim gospodarstvom podiralo delo njegovih rok, pomagal bo tudi sam gospodariti. In ko bomo to dosegli, vsaj pri polovici naših ljudi, bomo imeli tako podjetje, da se ne bomo ustrašili nobene krize, nobene konkurence, ne bomo imeli 95% plač nikoli več, na podjetje pa bomo gledali kot na nekaj, kar je v resnici našega, ustvarjenega z našimi rokami iz z našimi možgani.

Kadar bomo to dosegli, se bodo besede nasprotnikov delavstva spremenile v prazen nič, kajti trditve nasprotnikov naših naporov za zgraditev socializma, češ, da delavcu komandirajo drugi, da mu režejo kruh drugi, da ne more nič odločati in še take slične fraze, izvirajo le iz strahu, da bi delavnim ljudem enkrat bilo res dobro, hočejo naše ljudi prepričati, da bodo vedno ostali to, kar so bili nekoč: neuki in od vseh izkoriščani ljudje brez vsakih pravic, ki jih je lahko vsak izkoriščevalec po mili volji odiral in izkoriščal.

Tega mi ne bomo pustili! V enem delu naših delavcev v tovarni že imamo najbolj zavedne borce za napredek, drugi del pa bomo počasi in vztrajno pridobili.

Prav zaradi tega smo ta članek napisali. Prav zaradi tega bomo govorili in pisali o naših slabostih, napakah in neuspehih. Kajti, če govorimo tudi o neuspehih in napakah, s tem dokazujemo, da se ne bojimo ničesar ter da smo danes že tako močni, da vemo, da bomo napake in neuspehe prav zaradi tega, ker so delavci gospodarji, lahko in kmalu odstranili.

Morda danes, ko navajamo nekatere podatke s številkami in drugimi dokazi, nekateri ne bodo vsega razumeli. Prepričani pa smo, da jih bo razumela večina, ki bo to čitala. Z vestnim in neprestanim čitanjem takih člankov v naših časopisih pa bo le počasi postal naš časopis vsakemu toliko razumljiv, da mu ne bo potrebno mnogo napora, da bo počasi razumel cel sistem našega gospodarstva v tovarni.

Jutri velika **TOMBOLA** v Logatcu!

Preidimo na poročilo o delu prvih treh mesecev letošnjega leta. Ko razlagamo delo prvih treh mesecev, naj povemo, da dela podjetje obračun o svojem delu vsake tri mesece. Ta obračun ni nič drugega kot čisto preprost pregled: napravili smo v tem času toliko in toliko, to smo prodali, in ko smo prodali, moramo pač pogledati ali smo za prodano dobili toliko, koliko nas je stal material in delo ter vsi drugi stroški. Če smo blago prodali za toliko, kot nas je stalo, pa zraven še nekaj zaslužili, potem je ta račun dober. V tem primeru smo delali dobro. Če pa nas je blago, ki smo ga prodali, stalo več kot smo za njega dobili, potem imamo zgubo, kar pomeni, da smo delali slabo.

Če bi mi mesec za mesecem dobili za blago manj kot nas je stalo, potem je verjetno vsakomur jasno, da moramo nekaj ukreniti. Ali zmanjšati porabo materiala ali znižati druge stroške ali, kar je tudi verjetno in v praksi največkrat dokazano, znižati plačilo za delo. Ker nas je blago stalo več kot smo za njega dobili, pomeni, da smo slabo delali. Razumljivo je, da če slabo delaš, si tudi slabo plačan. Toda kam bi prišli, če bi vedno manj za delo plačevali, če bi bila izguba velika, ne bi zaslužili niti za hrano. In jesti pa moramo — če ne jemo ne moremo delati!

Zaradi gornjega pač drži to, kar smo že v začetku zapisali. Namreč, da ni samo od dela rok odvisen uspeh, temveč vplivajo na to tudi drugi vzroki. To je, koliko smo porabili materiala in koliko je drugih stroškov. To je treba znižati! Plačilo za delo se da znižati samo za gotov procent — toda to znižanje je za vsakega tako boleče, da bi bili silno slabi gospodarji, če bi tukaj iskali dobiček, oziroma tukaj začeli odstranjevati naše napake. Toda če drugih napak, razen dela ne najdemo in odstranimo, potem smo prisiljeni nižati plačilo za delo. Tega ne bomo pustili ter bomo raje znižali druge stroške, zmanjšali porabo materiala in tako dosegli, da bomo za naše izdelke dobili več kot nas stanejo. Tukaj imamo veliko možnosti. Če izboljšamo oziroma znižamo porabo surovin in pomožnega materiala, potem nam pač ne bo potrebno zniževati, razlika med tem, kar nas izdelki stanejo in kar zanje dobimo, pa bo vedno večja. Iz te razlike pa bomo lahko neprestano črpali sredstva za izboljšanje delovnih pogojev, to je, da nas bodo izdelki še manj stali. Počasi lahko na ta način pridemo do tega, da nam bo ostalo nekaj, kar bomo našim ljudem dali, to je čisti dobiček. Vsakomur bi se prileglo in sila dobro zdelo, da bi na koncu leta ugotovili: ker smo dobro gospodarili nam je ostalo toliko in toliko denarja. Ta denar smo zaslužili, zato bo vsak dobil poleg svoje plače še par tisočakov.

Mnogo lesnih podjetij je v Sloveniji, ki so take uspehe že dosegli — če so jih, potem skušajmo doseči tudi mi.

To se pravi, da obračun o našem delu ni tako težak, da ga ne bi razumeli. Nasprotno popolnoma enostaven je po teh naših splošnih besedah:

januarja, februarja in marca smo napravili in prodali blaga za din 75,790.307.—

Za to blago smo pa porabili:

lesa za	42,240.394.—
platna, vzmeti, lima, špirita, politure itd.	7,182.950.—
pomožnega materiala	2,042.203.—
za električno smo plačali	477.679.—
olja za mazanje in bencina	312.792.—
drobni inventar, orodje	839.475.—
material za popravilo strojev in orodja	1,165.526.—
razni ostali pomožni material	485.513.—
skupno raznega materiala, elektrike in goriva	54,746.524.—

Za poravila, ki so nam jih izvršila druga podjetja smo plačali	621.218.—
za zavarovalnino smo dali	402.504.—
potni stroški	46.895.—
poština	65.893.—
reklamni stroški	279.893.—
bančni stroški	308.092.—
obresti od kreditov, ki jih imamo, da lahko poslujemo	1,125.000.—
najemnine	11.825.—
časopisi, revije	5.540.—
prevoz materiala	1,017.621.—
prevoz gotovih izdelkov	30.919.—
razni upravni stroški	44.713.—
amortizacija, ki jo plačujemo od naših osnovnih sredstev	2,540.900.—
6% davek na osnovna sredstva	1,476.000.—
skupni stroški	7,977.013.—

Plače delavcem in uslužbencem s socialnim zavarovanjem in drugimi obveznimi dajatvami, ki gredo v breme plačnega fonda 11,489.851.—

Če seštejemo material, gorivo, električno ali kot pravimo materialne stroške v višini 54,746.524.— ter prištejemo druge stroške, ali kakor jih imenujemo tudi režijo, v višini 7,796.921.— in plače v višini 11,489.851.—

Dobimo skupno toliko vrednost, kot so nas prodani izdelki stali 74,213.296.—

Kakor smo v začetku povedali, smo za te izdelke dobili 75,790.307.— torej če odštejemo 74,213.296.—

to je, kar nas je stalo blago, od tega kar smo za njega dobili, nam ostane 1,577.011.—

to je dobiček, ki smo ga v prvih treh mesecih napravili.

Dobiček, ki smo ga imeli v prvih treh mesecih v višini din 1,577.011.— se pa po uredbi o dobičkih razdeli takole:

50% od celega dobička davka na dobiček	788.505.—
v rezervni fond podjetja smo plačali	445.000.—
okrajnemu ljudskemu odboru smo dolžni plačati 75% od polovice dobička ali	257.630.—
podjetju ostane	85.876.—

Torej smo po gornjem računu imeli v prvih treh mesecih 1,577.011.— din dobička. Ker pa se

ta dobiček v večji meri odvede zveznemu in okrajnemu proračunu, nam je ostalo le din 85.876.— kot naš čisti dobiček, s katerim lahko podjetje razpolaga.

Vidimo torej, da je bil naš dobiček sila majhen. Planiralo se je za prve tri mesece okrog 9 milijonov dinarjev dobička, od katerega bi podjetju ostalo okrog 1 milijon dinarjev, dosegli smo pa komaj 8% tistega, kar smo pričakovali.

Kje so vzroki, da je bil naš dobiček tako majhen?

Čisto površen pregled naših števil v tem obračunu nam pove, da nas je največ stal material, kar 54,746.524.— din.

Pri mizarskih in galanterijskih izdelkih se normalno računa, da izkoristimo les 75%, po površni ocenitvi pa smo ga izkoristili le 65%. Torej pre-slabo izkoriščanje lesa. Morda je vzrok, da se je les slabo izkoriščal predvsem v tem, ker v prvih treh mesecih nismo imeli dovolj suhega in pravilno rezanega lesa, dalje smo morali uporabljati velik procent bosanskega lesa, ki pa ni dober za vse izdelke. Verjetno pa je tudi premalo pazljivosti pri izrezu, kar nam dokazuje ogromno odpadkov, iz katerih bi, če bi jih bolj pazljivo prebirali, dobili še marsikak izdelek. Vidimo torej, da prav pri lesu lahko največ zaslužimo. V letošnjem letu smo sicer napeli vse sile, da smo nabavili dobro hiodovino in rezali po predpisanih merah, toda rezultat se bo pokazal šele pri obračunu za drugo in tretje tromesečje.

Tudi o porabi kleja, špirita, politure itd. nima-mo dobrih obračunov. Sigurno je, da bi se dal pri-stediti marsikak procent tega materiala.

Pri režiji je opaziti zelo velik strošek za popra-vila. To je precej razumljivo, ker je bilo mnogo na novo napravljenega orodja, predelanih strojev in drugo. Tudi drobn inventar v višini 839 tisoč dinarjev je za enkrat nekako opravičljiv, če ra-čunamo, da je tovarna šele dobro začela obrato-vati, ter se v začetku potrebuje mnogo orodja, po-zneje, pa če se ga čuva, je novega potrebno vedno manj.

Amortizacija v višini 2,540.900.— din ni hud strošek za podjetje, kajti ta znesek podjetje sicer odvede v banko, pozneje pa iz tega črpa sredstva za popravila in obnovo strojev in stavb.

Pri plačah ne moremo mnogo diskutirati, ker je višina plač sorazmerno nizka ter se nam ne more očitati, da bi kdorkoli imel pretirane plače, temveč v primerjavi z drugimi tovarnami lesne stroke so naše plače nižje od njihovih. Toda nekaj je, kar v obračunu ni pokazano, namreč v plačah 11,489.851 din je tudi plačilo bolniške vsem tistim delavcem, ki bolujejo do 7 dni. Teh, ki bolujejo do 7 dni, pa je 10%, in 6% je tistih ki bolujejo nad 7 dni v prvih treh mesecih. Vsak peti delavec je v naši to-varni v prvih treh mesecih živel na račun ostalih delavcev, ali na drug način rečeno, štirje delavci so delali za petega delavca, ki je boloval.

Na vsak način je bolniških dopustov preveč. Tudi kontrole, ki jih je napravil delavski svet, so pokazale, da verjetno več kot 50% bolnikov ne-upravičeno boluje. Skoro nemogoče si je misliti,

da bolnik, ki doma težko dela ali hodi na dneve, kjer dela po 12 ur na dan, ne bi bil sposoben za 8 urno delo v tovarni. Ta bolovanja bo treba na vsak način zmanjšati, kajti v nasprotnem primeru se storilnost dela ne bo dvignila. Nič namreč ne pomaga, če tisti, ki delajo v tovarni, dosegajo nor-me 100 ali več procentov, produkcija se dvigniti ne more, če vsak dan manjka na delu preko 70 de-lavcev. Kaj pa dnevno naredi 70 delavcev, si lah-ko predstavljamo.

Skoro vsak strošek, ki je v tem obračunu prika-zan, se da še do gotove meje znižati. Tako na pri-mer imamo v obračunu 279 tisoč dinarjev za pro-dajno reklamo. Ta strošek se mora v bodočih me-secih znižati najmanj za 50%. Reklama sama je bila potrebna samo v prvih mesecih, ko smo iskali tržišče, danes pa je situacija taka, da nas kupci iščejo in zaradi tega ne potrebujemo velike re-klame.

O posameznih znižanjih na stroških in materialu bo razpravljal naš delavski svet in upravni odbor na vsaki svoji seji toliko časa, dokler se stroški ne bodo znižali. Že na zadnji seji delavskega sveta so člani ugotovili mnogo reči, ki jih bo potrebno od-praviti, da bo poslovanje rentabilnejše.

Na vsak način pa z obračunom prvega tromesečja ne moremo biti zadovoljni, kljub temu, da bi bil verjetno lahko prikazan večji dobiček, ki je za-radi manjših investicij, ki so v stroških tudi vklju-čene. Dobiček je premajhen in kolektiv je vsaj za prve tri mesece dobil premajhno zadoščenje za svoje delo.

Toda, kot smo poudarili, nas prilično slab rezul-tat ne sme oplahiti, temveč vzpodbuditi k boljšemu gospodarjenju.

Po drugi strani smo pa dosegli v prvih treh me-secih druge uspehe, ki se nam bodo poplačevali že v letošnjem in drugih letih. S svojimi artikli in prilično kar dobro kvaliteto smo prodrli na svetov-ni trg, ki je z našimi izdelki zadovoljen, tako da imamo stalno več naročil kot jih lahko izvršimo. Tudi to je velik uspeh.

Na koncu naj omenim, da se proces gospodar-jenja z ozirom na mladost našega kolektiva v pri-meri z drugimi tovarnami, ki so se gradile zelo hi-tro in dobro, izboljšuje, pa kažemo v prvi vrsti na naše slabe strani zato, da jih bomo čimprej od-pravili.

Petkovšek Anton

KMALU BO 30 MILIJONOV

V mesecu juniju smo dosegli doslej največjo realizacijo plana. Odpremili smo blaga za 29.5 milijonov dinarjev.

Od tega je tovarna sama odpremila za 24.5 milijonov, žaga za 3 milijone in tapetniki za 2 milijona dinarjev. Od 29,5 milijonov din odpremljenega blaga je šlo v izvoz za 25 milijonov dinarjev.

Ob koncu junija smo tudi dosegli drug lep uspeh, namreč v polletju smo odpremili blaga več kakor lani vse leto, namreč za preko 155 milijonov dinarjev.

Še teh devet...

I

Pozdrav — vsem vnetim bralcem,
logaških teh novic,
vam spet bom napisala,
od KLI-ja par novic.

II

Se križem kražem govori,
da v mes'cu juliju se vrši
logaška tombola zares,
po tomboli pa velik ples.

III

Te čaka radio, prašič, kolo...
in drugih še dobitkov štiristo;
za ples pa bo igral kar džes,
nam ljudske milice zares.

IV

Ste srečni res mladinci vi,
ko ste lahko še v Koper šli,
saj šlo samo je le za las,
pa ne bi šel nihče od vas.

V

Oh, smilijo se nam oni,
ki so doma ostali b'li,
Kolarjev avto ni priznan,
zato adijo, festival.

VI

A drugič priporočam to,
če registriran spet ne bo,
naj se lepo nam sporoči,
da vstajali zastoj ne bi.

VII

A potolaženi bodite,
in upanja ne izgubite,
saj drugič bomo šli še kam,
takrat vi prvi greste z nam.

VIII

Tarifni spet pravilnik nov,
v zadnjem času je gotov.
Le priden bodi Jože ti,
da dinar ti ne odleti.

IX

Naj zopet vas pozdravim,
spet drugič kaj pripravim,
novice vam vesele,
samo, le brez zamere.

»OSA«

LETNI DOPUST

1. Redni plačani letni dopust je zjamčen delavcem in uslužbencem z uredbo. Pravico do letnega dopusta si pridobi delavec po 11 mesecih nepretrgane zaposlitve pri istem podjetju. Čas bolezni, vojaških vaj ali porodniškega dopusta se šteje v 11 mesečno nepretrgano zaposlitev. V to dobo se ne šteje čas, prebit na neplačanem dopustu, čas neopravičenih izostankov, kakor tudi čas, ko delavec ni delal, ker je prestajal kazen.

Premeščenim delavcem se šteje v dobo nepretrgane zaposlitve za pridobitev pravice do plačanega letnega dopusta tudi nepretrgana zaposlitev pri prejšnjem delodajalcu.

Letni dopust traja najmanj 14, največ pa 30 dni v posameznem koledarskem letu, kar odgovarja 12 do 26 delovnim dnevom. Letni dopust, daljši od 14 dni, dobijo delavci z daljšo delovno dobo. Pri določanju letnega dopusta uslužbencem se upošteva tudi položaj, ki ga imajo.

V našem podjetju se za določanje dopusta uporablja naslednja lestvica, ki jo vsebuje 39. člen tarifnega pravilnika:

nosilci spomenice NOB 1941	30 dni
delavci in uslužbenci z del. dobo nad 25 let	23 del. dni
delavci in uslužbenci z del. dobo nad 20 let	20 del. dni
delavci in uslužbenci z del. dobo nad 15 let	18 del. dni
delavci in uslužbenci z del. dobo nad 10 let	16 del. dni
delavci in uslužbenci z del. dobo nad 5 let	14 del. dni
delavci in uslužbenci z del. dobo do 5 let	12 del. dni

Delavci in uslužbenci, ki so imeli od dneva, ko so v prejšnjem letu izrabili letni dopust, pa do dneva, ko nastopijo letni dopust v tekočem letu, več kakor 7 dni neopravičenih izostankov, ne morejo dobiti več kakor 14 dni letnega dopusta. Vsak dan neopravičenega izostanka z dela se torej odšteje od rednega letnega dopusta.

Dnevi neopravičenih izostankov z dela, ki se odbijejo od letnega dopusta, se ne štejejo za dneve letnega dopusta in zaradi tega delavec ali uslužbenec nima pravice do plačila za te dneve.

V letni dopust se ne šteje čas, ki ga je delavec prebil na bolezenskem dopustu, vojaških vajah ali čas, ko je bil v karanteni zaradi nalezljive bolezni v njegovem stanovanju, ravno tako se ne šteje v redni dopust porodniški dopust.

2. Izredni plačani dopust lahko dovoli direktor podjetja na temelju čl. 40 tarifnega pravilnika podjetja in 37. člena delovnega reda v naslednjih primerih:

- smrt v ožji rodbini (smrt zakonskega druga, staršev, otrok, bratov in sester),
- lastna poroka,
- rojstvo lastnega otroka,
- poziv vojaških in civilnih oblasti,
- v drugih nujnih primerih.

Za gornje primere znaša enkratni dopust 2 do 3 dni. Seštevek vseh izrednih plačanih dopustov v enem letu ne sme presežati 7 dni. V primeru, da znaša tak dopust 7 dni ali več, se ga šteje kot redni letni dopust.

3. Izredni neplačani dopust lahko dovoli v izrednih primerih upravni odbor ali direktor podjetja posameznim delavcem ali skupini delavcev.

Za vsak izreden plačan ali neplačan dopust mora biti izdana pismena odločba uprave podjetja. Delavcu, ki bi odšel na izredni dopust brez odločbe, se smatra odsotnost kot neopravičena.

Med letnim dopustom imajo delavci in uslužbenci pravico do redne plače. Redna plača obsega tudi vse dodatke.

Delavcem, ki prejema plačo za nazaj, se mora na njihovo zahtevo izplačati plača, ki jim gre za čas letnega dopusta pred odhodom na dopust.

Denarno nadomestilo za neizrabljeni dopust po nalogu predpostavljenih, se ujema z redno plačo, ki bi jo delavec moral prejeti, da bi letni dopust izkoristil.

Po delu prijetno razvedrilo

Po težkem delu, pa najsi bo to fizično ali psihično, se proti koncu tedna počutimo utrujene. Potrebni smo oddiha in razvedrila. Tudi v naši tovarni ljudem oddih prija in jim je potreben.

Ker se število delavcev pri nas bliža že številu 500, se skoro med seboj ne poznamo, pa tudi družabno življenje ni ravno preveč razvito pri nas. Družabno življenje oziroma oddih nekaterih pri nas se sestoji po sledečem receptu: v soboto v gostilno, v nedeljo v gostilno, v najboljšem slučaju pa spat. Vendar pa nas je ogromno, ki se ne zadovoljimo s tem načinom razvedrila, posebno sedaj v poletnih mesecih, ko imamo nešteto možnosti za izlete v naravo.

Sindikavno podružnico bi mogli opozoriti na eno možnost, ki bi jo verjetno vsi z veseljem pozdravili: Sindikalna podružnica podjetja naj bi organizirala ob dela prostih dnevih skupinske izlete v bližnjo okolico. V večjih industrijskih krajih je bila in je še navada, da hodijo delavci s svojimi družinami na eno ali pol-dnevne izlete, združene s kakšno preprosto zabavo kot n. pr. pečenjem janjca, igranje harmonike itd. Na tak izlet greš peš ali s kolesom. Za tak izlet ni potrebno 100 ljudi, dovolj je manjša družbica. Tudi tisti, ki tak izlet organizira, ne nosi velikega materialnega rizika, ker ni tu principa prodaje in zaslužka. Vsakdo lahko vzame jestvine s seboj. Za tak izlet je koristno seveda pripraviti tudi nekaj pijače in jedače, vendar pa to ni nujno.

Taki izleti, ponekod jim pravijo »piknik«, dobro vplivajo na ljudi same, kakor tudi na delovni elan ljudi.

Ali se ne bi tudi pri nas takšni izleti obnesli?! V neposredni bližini Logatca imamo vse polno prijaznih krajev n. pr. Stari mlin pod Strmico, Gradšnica, Kališe, Mreke, okolica Rovt. So kotički, ki so tako lepi in prijazni, pa jih niti ne poznamo.

Sedaj je čas, da začnemo. Sindikalna podružnica naj za to zadolži nekaj članov, ti naj izberejo prostor, nabavijo nekaj za pod zob, izvedejo malo propagande med kolektivom in izlet bo uspel. Vsakdo, ki se bo takega izleta udeležil, na prihodnjem izletu ne bo manjkal.

Kako gre z našo trgovino

Sprostitev trgovine ter vloga ponudbe in povpraševanja nas sili k večjemu prizadevanju za dobro poslovanje in nenehno proučevanje cen in trga. To zlasti velja za naše kmetijske in gozdne sortimente, katerih cene so močno gibljive, naj si bo navzgor ali navzdol, odvisno od dobrega ali slabega povpraševanja ali ponudbe.

Posledica te gibljivosti se zrcali skozi dinar kupca ali prodajalca. Včasih se izkaže dohodek, lahko pa tudi izguba. Nevarnost izgube je toliko manjša, v kolikor je storilnost dela poedinih podjetij večja in lahko s svojimi kvalitetnimi proizvodi konkurirajo drugim.

Naš komercialni oddelek je v preteklih mesecih imel posebne preglavice s prodajo krompirja.

Lanskoletna proizvodnja je bila v naši državi in tudi pri nas razmeroma dobra, saj je naše podjetje pridelalo okrog 240 vagonov krompirja. Torej na trgu je bilo precej krompirja, ki je pomemben artikel ljudske prehrane. S tem so razumljivo cene krompirju padle. To je po eni strani na videz slabo za podjetje, dejansko pa je prav ta smer, se pravi dvig proizvodnje in pocenitev proizvodov edina pravilna pot k dvigu življenjskega standarda naših delovnih ljudi.

Z veliko ponudbo krompirja so se kupci najprej zadovoljili v bližnjih krajih poedinih industrijskih ali potrošnih centrih in šele nato pride na vrsto odaljeno Kočevje, ko robe ni bilo bližje nabaviti.

Tako je naše podjetje moralo prezimiti večje količine krompirja in ta je res da odlično prezimil, dasi ravno imamo kleti in skladišča neprimerna in zelo slaba, po nekod pa jih sploh nimamo. Govorilo se je o zmrznjenem krompirju in slično. Če pa dejansko primerjamo kalo na krompirju s privatnimi ali drugimi dobrimi shrambami in strokovno priznanim kalom, ugotovimo da tega to pot skoro nismo imeli. To naj bi bilo tudi v pojasnilo nekaterim neutemeljenim govoricam o »krompirjevi škodi« in cenah.

Slične težkoče kot smo jih imeli mi pa imajo tudi druga podjetja in kmetijske zadruge, po nekod morda celo večje. Vendar smo zadevo speljali tako, da se je z dodatno prodajo in delno predelavo pravilno izkoristilo tudi najmanjše količine krompirja.

Nekoliko drugače gre z gozdnimi sortimenti, katerih cene še vedno rastejo, a so po mojem dokaj problematične. Temu nezdravemu naraščanju cen je brez dvoma povod veliko povpraševanje zlasti pa hlodovini iglavcev in bukovih drv za kurjavo.

Dogodi se tako, da se v začetku meseca les proda po najvišjih tržnih cenah, ob koncu meseca pa se pokaže, da je bila cena 10 ali 20 odst. prenizka. V lesni trgovini in cenah se često pojavljajo nezdrave težnje in pojavi, pa tudi težnja po prekomernemu izkoriščanju gozdov, zlasti v privatnem sektorju.

Starc Anton

Površnost z velikimi posledicami

Ni vedno dovolj, da lahko rečemo, da je izdelek izdelan brez najmanjše napake. Velikokrat izgubimo pri odpremi, zaradi malomarne odpreme več, kakor če bi odposlali blago z napakami.

Samo en tak primer. T. V. stolčki za Ameriko morajo biti na spodnji strani žigosani z žigom »Made in Yugoslavia«. Delavka, ki je pakirala zadnji dve pošiljki stolčkov, ki so odpuli z ladjo »Durmitor« in »Črna gora«, je mislila, da bo prej napolnila zaboje, če ne bo stolčkov žigosala.

Čez mesec dni smo dobili od ameriške uvozne tvrdke dopis, v katerem so nam sporočili, da so prispeli na ameriško carino nežigosani stolčki. Ameriške carinske oblasti pa imajo predpis, da morajo biti vse pošiljke, ki pridejo iz katere koli države, žigosane z žigom, s katerim se potrjuje, da

je bilo blago v dotični državi izdelano. Če te štampiljke ni na izdelkih odtisnjene, blaga ne pu- stijo uvoziti.

Kupec je bil pred izbiro ali naj pošlje pošiljko nazaj v Jugoslavijo na naše stroške, kar bi nas stalo 400 ameriških dolarjev, ali pa najame v New Yorku delavce, ki morajo vse zaboje odpreti ter stolčke žigosati. Ta poslednji način je bil cenejši, toda kljub temu nas je stalo 300 dolarjev ali 90.000 deviznih dinarjev.

Kupec je te stroške prevalil na naše podjetje, kar je razumljivo. Ker je bil kupec zainteresiran na naših dobavah, je sam v mesecu maju prišel iz New Yorka na naše podjetje, kjer smo po silno težkih pogajanjih uspeli, da je navedene stroške prevzel sam, mi pa smo morali zato prodati večjo količino stolčkov, kakor pa smo imeli pogodbo. Če bi kupec vztrajal, da mu moramo škodo povrniti, bi morali mi to brezpogojno plačati. Kdo bi bil kriv?

Imeli smo več takih in sličnih reklamacij, zaradi slabega pakiranja. Toda če bomo imeli še naprej take slučaje, se nam lahko pripeti, da bomo imeli neki dan tako veliko reklamacijo, za katero bomo več plačali, kot pa je vreden sam izdelek.

Podali smo samo en primer, ki dovolj zgovorno kaže, kako moramo paziti na vse podrobnosti, če nočemo utrpeti škode. Zaradi tega se mora vsakdo zavedati, da se mora pri odpremi blaga paziti na najmanjše podrobnosti, ki jih določi s pogodbo kupec, ker v nasprotnem primeru je lahko ves na- por kolektiva zaman, največkrat po malomarnosti nekaj neodgovornih oseb.

Malo je manjkalo

V nedeljo, 13. junija je neki obiskovalec tovar- ne v spremstvu čuvaja slučajno opazil v montaži ogenj.

Požar je povzročil električni kuhalnik kleja, ki je bil vklopljen od sobote čez nedeljo. Vročina in prežgani klej ter pločevina je na mizarski mizi povzročila ogenj, ki se je silno naglo razvijal, tako da je bil ogenj udušen le po sreči.

Disciplinsko sodišče podjetja je raziskalo ta pri- mer ter ugotovilo, da je krivda za požar na dveh delavkah, ki po končanem delu nista izklopili ku- halnika, dalje na delavcu, ki je delal pri kuhalniku vse prejšnje dni ter ni delavkam pojasnil, da je tre- ba kuhalnik izklopiti, na mojstru oddelka, ki bi moral po odhodu delavcev oddelek pregledati in na čuvaju, ki bi moral tudi ob nedeljah redno obhoditi večkrat dnevno vse oddelke.

Škoda je bila sicer majhna, okrog 12.000 dinar- jev, ter jo morajo trpeti krivci požara in čuvaj. Di- sciplinsko sodišče je vse krivce obsodilo s strogim ukorom in sicer Dolinar Janeza, Masle Matildo, Kobal Anico in Pivka Matevža. Poleg tega mora vsak od navedenih plačati 3000 din za povračilo škode ter stroške disc. postopka v višini 280 din.

Rozman Leopold je dobil pismeni ukor.

Pri tem požaru in tudi drugih, ki so že bili v to- varni (12), ne moremo govoriti o velikih škodah

ter o tem, da je morda nekdo hotel nalašč zažgati, temveč o skrajni malomarnosti naših ljudi.

Če bi vsakdo pomislil samo na to, kaj bi bilo, če bi se tak požar razširil ter bi pogorela samo strojna delavnica, ki je srce tovarne — 520 ljudi bi ostalo čez noč na cesti brez dela! Poleg tega bi bila materialna škoda par sto milijonov dinarjev!

Logaška ...

Naš Leopold bi rad zidal hišo. Če hočeš zidati hišo, moraš dobiti svet, kamor s krompirjem vred zabetoniraš klet. Zaradi tega je napravil prošnjo, opremljeno in okrašeno z devetindevetdesetimi pe- čati. Potem je pa hodil kot hlapec Jernej od par- cele do parcele, od moža do moža. Parcele ni mo- gel dobiti, moške so pa govorili, čitali prošnjo in brez pečatov sklenili:

»Kaj rabi Leo hišo na sredi vasi, tam je prah in raste debel fižol in krompir. Leo naj zgradi hišo na gmajni. Zabetonira naj ploščo nad Kališevko! Tam bo imel tako klet, da bo dal v njo krompirja za devetindevetdeset let, poleg bo imel pa še brez- plačno sek... t. Poleg tega ima Leo stalen zaslu- žek pa lahko leta in leta dela k hiši cesto, skoplje deset kilometrov vodovoda, napelje visokonape- tostni vod itd.«

Leo pa vseh teh ugodnosti noče videti. Trmasta glava noče ubogati. Kar naprej rogovili za svet in dela prošnje. Pravijo, ko bo napisal devetindevet- deset prošenj z devetindevetdesetimi pečati, mu bodo dodelili čez devetindevetdeset let na sredi vasi za njegovo hišico svet.

Narodna pesem pa bo čez dve sto let prepevala:

»Iskal, iskal je Leo svet za hišico,
pa onemogel in pokopan je bil.
Č'z mnogo let sin je svet dobil,
da vnuk njegov lahko bi hišico zgradil...«

Sprejeti delavci v mesecu juniju: Marolt Vera, Hribernik Marija, Selan Malka, Dormota Rudolf, Božič Karol, Urbas Ivanka, Debenc Rudolf, Sulič Vili, Kobal Joža, Arhar Vera, Rudolf Valentin, Go- stiša Pavel.

Sprejeti v upravo: Hodnik Malči.

Prenehanje delovnega razmerja: Novak Marija, sporazumno, Rupnik Janez na lastno željo, Roškar Ivan, na lastno željo, Čepon Jože, sporazumno, Šu- štaršič Vinko, na lastno željo, Rupnik Jernej, spo- razumno, Cigale Alojzija, sporazumno.

FILMI, KI JIH BOMO GLEDALI

Tajinstveni profesor, Margit, švedski film; Kapi- tan Kid, ameriški; Onečaščena, angleški; Motne vo- de, argentinski; Jaz in moje žene, nemški; Zapor za ženo, mehiški; Stari grešnik, nemški; Gospodič- na Casanova, nemški; Državni sovražnik šte. 1, francoski; Sled v luki, ameriški; Pot upanja, itali- janski; Dalje od večnosti, angleški; Mesto sanj, ameriški; Lepotice noči, francoski; Ljubimec iz New Orleansa, ameriški; Poslednji most, jugoslo- vanski.

Tiska tiskarna Umetniškega zavoda v Ljubljani